

PvdA maakt werk van Lelystad

Vijf Uitdagende Transitie's

Dit zijn spannende tijden. Lelystad staat voor ingrijpende veranderingen. Omdat de gemeente zorgtaken overneemt van de rijksoverheid. Omdat te veel van onze inwoners nu langs de kant van de samenleving staan. Omdat de groei van voor de crisis voorlopig niet meer terugkomt. En omdat u beter dan wie ook, weet wat goed is voor uw eigen buurt.

Dat is heel hard wennen voor Lelystad. Dat wordt heel hard werken voor Lelystad. En daarom is dit een ander programma dan u van de PvdA gewend bent. Een programma waarin we kort en krachtig laten zien wat de 5 fundamentele veranderingen zijn waar Lelystad voor staat. Waarbij we onze basisprincipes trouw blijven: de sterkste schouders de zwaarste lasten. Maar dat weet u ook wel zonder dat we dat iedere zin herhalen...

We hebben vertrouwen in Lelystad, en in de toekomst van onze stad. Maar dan is het wel belangrijk dat er voldoende werk is. Dan is het belangrijk dat we er zijn om de weg naar werk te wijzen. Dan is het belangrijk dat we leven in een stad waarin iedereen een fatsoenlijk bestaan heeft en waarin iedereen de mogelijkheid heeft om vooruit te komen en iets van zijn leven te maken.

Hierbij sluiten we niemand uit. Wij leggen ons niet neer bij armoede en onrecht. We willen geen samenleving waarin mensen langs elkaar heen leven, wij willen een samenleving waarin we mét elkaar leven.

Dat vraagt veel. Van ons, van inwoners, van de gemeente, van bedrijven en van instellingen. Want dat kan alleen nog maar als we die samenleving anders organiseren.

Onze energie richten we dus de komende jaren volop op de veranderingen voor Lelystad. Dat zijn:

- Van werkloos naar werkzaam
- Van rijkszorg naar buurtzorg
- Van groeistad naar leefstad
- Van meepraten naar zeggenschap
- Van grijs naar groen

Over al die andere onderwerpen hebben we dan wel geen langdradige beschouwing, maar wel degelijk wat te vinden en te vertellen. Dat doen we puntsgewijs:

- Economie - vliegveld, nieuwe werkgelegenheid
- Onze kinderen – voorschoolse educatie, basisscholen
- Onze jongeren – scholen, jongerenwerk
- Zorg – AWBZ, Wmo, mantelzorg
- Erger voorkomen – jeugdzorg, verslavingszorg, dak- en thuislozen
- Samen met ondernemers – ondernemerschap, stadscentrum
- Leven in de brouwerij – omgaan met crisis, leegstand, stadslab, MFA
- Aan de slag – WWB, re-integratie, werkbedrijf
- Verkeer – dreven, OV, fietsen
- Plezierig wonen – onderhoud, wijkteams, Centrada, leefbaarheid

“werkplaatsen”, maar zorgen we er ook voor dat diegenen die nu zonder werk zitten zo snel mogelijk aan het werk kunnen. En bieden we een “werkplaats” voor diegenen die afhankelijk zijn van een beschermde werkomgeving. *ZIE KADER: Wat is het werkbedrijf? ZIE KADER: Wat is een plan voor de Arbeid?*

Uitgangspunten en plannen

- Breng het werkloosheidspercentage van Lelystad omlaag naar maximaal het landelijk niveau.
- Werk is de basis voor bestaanszekerheid en leefbaarheid. Werk hoort voor iedere Lelystedeling bereikbaar te zijn. We bieden ondersteuning bij het vinden van werk, maar we vragen er wel wat voor terug: werk aan je eigen werk!
- We verbreden de werkgelegenheid van zakelijke dienstverlening en overheid naar toerisme en leisure, naar detailhandel maar ook naar productie en logistiek. Dat maakt Lelystad minder afhankelijk van één bedrijfssector.
- Voor de omslag naar productie en logistiek is een modern industriebeleid nodig. Dat betekent faciliteren bij de vestiging van maakindustrie in combinatie met een transparant handhavingsbeleid.
- Grootschalige projecten zoals de luchthaven en Flevokust zijn waardevol omdat ze een bijdrage aan die omslag leveren. Het zijn langdurige trajecten, maar in de periode 2014 – 2018 willen we deze wel gefaseerd tot ontwikkeling brengen. De werkgelegenheidseffecten gaan we vervolgens zorgvuldig meten.
- De economische acquisitie activiteiten richten we meer op het vergroten van de werkgelegenheid op de korte termijn.
- We ontwikkelen daarom de toeristische trekkracht van onze kust, onze watersport, en Bataviastad, en bevorderen aanvullende en versterkende activiteiten. Een themavakantiepark past daar prima bij, en de komst daarvan zullen we actief stimuleren.
- Waar mogelijk trekken we publieke investeringen naar voren. Zo nodig zetten we onze financiële reserves in om de maatschappelijke reserves te benutten. Daarbij proberen we altijd investeringen te vinden die zichzelf (op termijn) terugverdienen.
- Ons werkbedrijf wordt de schakel tussen werkloosheid en werk. Arbeidsgewenningstrajecten, arbeidstoeleidingstrajecten, leer-werk trajecten, beschermd werken maar ook instrumenten zoals loonkostensubsidie worden hier effectief ingezet.
- Waar mogelijk zetten we, om mensen aan het werk te krijgen, ons werkbedrijf in om gemeentelijke taken uit te voeren. Voorwaarde is wel dat dit marktconform gedaan wordt, om zo verdringing van bestaande werkgelegenheid te voorkomen. Zo maken we werk met werk.
- Werkgevers in de regio dagen we uit, en verleiden we, om (langdurig) werklozen en arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. Binnen de grenzen van hun mogelijkheden spreken we ze aan op maatschappelijk verantwoord ondernemerschap. Waarbij we beseffen dat de vele kleine bedrijven beperkt zijn in hun mogelijkheden.
- Bij aanbestedingen introduceren we de voorwaarde dat de uitvoerende partij minimaal 5 procent van

de aanneemsom gebruikt voor de inzet van langdurig werklozen, jongeren en arbeidsgehandicapten. Dit passen we toe bij alle projecten (fysiek, infra en sociaal) en bij de inkoop van diensten en producten door de gemeente.

- Wij vragen van mensen die gebruik maken van de bijstand een tegenprestatie naar vermogen. Iedereen doet wat hij of zij kan, en maakt daarvoor ook zelf een plan. Indien dit niet lukt, kan de gemeente daarbij helpen. Mensen ontvangen niet langer een bijstandsuitkering van de gemeente zonder mogelijke tegenprestatie. Een uitkering is eigenlijk een contract met de samenleving, we vragen er iets voor terug. Tegenover een uitkering staat een inzet voor de samenleving van minimaal 8 en maximaal 20 uur per week, waarbij we een uitzondering maken voor wie dat wel wil maar geestelijk of lichamelijk echt niet kan.
- Betaald en regulier werk gaat voor, ook al verdien je meer met tijdelijk werk dat eindig is. En een beroepsopleiding met perspectief gaat eveneens voor een tijdelijk bijbaantje. Het gaat er om iedereen naar een baan te leiden met perspectief, waarbij niet telkens een terugval naar werkloosheid ontstaat. Dus: werk boven inkomen en scholing boven werk.
- Wie een fatsoenlijk werkaanbod weigert, wordt gekort op de uitkering. Dit gebeurt ook als iemand afspraken over het volgen van scholing, re-integratie, werk of vrijwilligerswerk niet nakomt.
- In de techniek liggen kansen. Samen met bedrijven en het MBO College zorgen we ervoor dat jongeren naar technische beroepen gaan, door bijvoorbeeld vroege voorlichting op scholen en stages. Hiervoor maken we regionale afspraken.
- We bieden specifieke maatregelen aan 45-plussers aan die werkloos zijn geworden. Denk daarbij aan stageplaatsen, oprichten van een vakopleiding voor volwassenen en andere scholingstrajecten.
- We ontwikkelen een strategie om de bouw, een belangrijke banenmotor, te stimuleren. We zetten alle landelijke regelingen lokaal in en maken afspraken met bouwondernemers en woningcorporaties.
- Er is veel werk dat in de stad door bezuinigingen blijft liggen. En er zijn veel ideeën van Lelystedelingen die niet opgepakt kunnen worden omdat er nu “geen geld voor is”. We gaan op zoek naar dat verborgen werk en die goede ideeën, om ze daarna samen met onze inwoners en het werkbedrijf op te pakken. Door buiten de gebaande paden te treden blijkt vaak meer te kunnen dan eerder gedacht. Dat heeft bijvoorbeeld het Stadslab Leiden al inspirerend aangetoond.

KADER: Wat is een plan voor de Arbeid?

Het plan van de arbeid is een banenplan. Hierin worden alle groepen betrokken: jongeren, ouderen, mensen met een beperking en mensen die vrijwilligerswerk doen. Het plan maken we samen met de mensen zelf, het bedrijfsleven, het MKB, uitzendorganisaties en andere instanties. Zodat het in 2015 kan draaien.

KADER: Wat is het werkbedrijf?

Het werkbedrijf is er voor iedereen met een uitkering. Tot dusver waren daar heel veel verschillende (rijks)regelingen voor. Dat wordt allemaal onder verantwoordelijkheid van de gemeente gebracht. Of het nu gaat om een werkloosheidsuitkering, om jongeren of volwassenen met een handicap, of om mensen die

(gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn: de gemeente wordt het loket.

Maar wel een loket dat daar veel minder geld voor krijgt dan er tot nu toe bij het rijk beschikbaar was. Dat loket moet nu dus twee dingen combineren: zoveel mogelijk mensen naar werk leiden en tegelijkertijd de uitkeringskosten voor de gemeente op een aanvaardbaar niveau houden.

Onze oplossing daarvoor is: een sterk werkbedrijf, dat werkzoekenden begeleidt naar een baan en ook zelf werkgelegenheid biedt. Het werkbedrijf is het eerste aanspreekpunt op het thema werk voor alle gemeentelijke cliënten. Het werkbedrijf gaat werken met een kostendekkende begroting. De inkomsten van het werkbedrijf komen uit de gemeentelijke bijdrage vanuit het participatiebudget, via uitbesteedbaar gemeentelijk werk zoals groenvoorziening en via het binnenhalen van werk op basis van eigen acquisitie. Het werkbedrijf is op veel manieren belangrijk. Voor de werkzoekende: om weer een baan te vinden. Voor de gemeente: om de uitkeringskosten te beheersen. De gemeente houdt de regie, het werkbedrijf voert uit en onderneemt.

Van rijkszorg naar buurtzorg

“Fatsoenlijke zorg blijft er voor iedereen, ook voor mensen die weinig te besteden hebben”

Er gaat veel veranderen in de zorg. De gemeente krijgt er steeds meer over te zeggen en dat betekent dat het ook anders kan. We hebben de kans om zorg minder ingewikkeld te maken, dichtbij mensen te organiseren (bijvoorbeeld met wijkverpleegkundigen), en de eigen kracht van mensen en hun netwerken te versterken. Maar we moeten dat wel met heel veel minder geld doen.

Politici praten daarbij over “*de drie decentralisaties in het sociale domein*”, maar in gewone taal betekent het dat de gemeente verantwoordelijk gaat worden voor de AWBZ, de jeugdzorg en bijna alles wat met arbeidsparticipatie te maken heeft.

Samenwerking, communicatie met en tussen zorggebruikers en zorgaanbieders is belangrijk. Net als het voorkomen van valse verwachtingen, eerlijk zijn over wat er wel en niet geboden kan worden. Aan marktwerking in de zorg, accountantsterreur en alsmaar uitdijende verantwoordingsystemen, hebben we een enorme hekel. Het moet goed, nabij en samen met de mensen die zorg nodig hebben.

De overgang van de jeugdzorg gaat met veel onzekerheden gepaard, maar biedt ook kansen voor de gemeente. Nu wordt het echt mogelijk om effectief in te zetten op preventie, waarbij onderwijs een essentiële pijler is. Daarom vinden we ook dat de gemeente onderwijs en jeugdzorg zo veel mogelijk in samenhang moet bekijken - en dus is het logisch om dat bij één wethouder te beleggen. De wethouder “Jeugd”.

Iedereen moet zijn eigen levensplannen kunnen nastreven. Dat geldt zeker als je ouder bent. En als dat niet lukt omdat je door je leeftijd op de één of andere manier daarbij een beperking ondervindt, bijvoorbeeld omdat je minder goed kunt lopen of omdat je je eigen huis niet kunt schoonmaken, zoeken wij met je naar een oplossing. Soms is die oplossing dichtbij te vinden in je eigen omgeving. En soms moeten we zorgen voor ondersteuning op maat

Wij bereiden ons al intensief voor op de nieuwe wetgeving. Maar er is nu nog veel onduidelijk over hoe veel

er bezuinigd zal moeten worden. Daarom kunnen we u in dit programma nog niet precies vertellen hoe dat zal uitpakken. Als andere partijen u wel concrete beloftes doen over behoud van precies de huidige zorg: vraag die partijen naar de financiële onderbouwing van die beloftes, en u zult merken dat die er niet is.

Wel kunnen we u vertellen welke principes we zullen hanteren bij de komende transities.

Uitgangspunten en plannen

- Fatsoenlijke zorg blijft er voor iedereen, ook voor mensen die weinig te besteden hebben.
- We besteden geld zo veel mogelijk aan daadwerkelijke zorg, en zo weinig mogelijk aan management, organisatie en andere overhead.
- Kleinschalige initiatieven, dicht bij mensen in de buurt, krijgen de voorkeur boven grote gecentraliseerde voorzieningen. Via concepten als Buurtzorg organiseren we die zorg in de frontlijn.
- Geen enkel bestaand instituut is belangrijker dan het welzijn van de patiënt.
- Zorgverleners in de frontlijn zijn bij uitstek in staat om de beste oplossing voor problemen van gezinnen en individuen te selecteren. Frontlijnmedewerkers krijgen daarom alle ruimte, ook voor mogelijk onconventionele oplossingen.
- Vertrouwen geven aan zorgprofessionals betekent ook dat we proberen ze zo weinig mogelijk met uitvoeringsregels dwars te zitten. En dat de politiek niet bij ieder incident meteen een nieuwe controlebureaucratie optuigt.
- Op termijn gaat Lelystad over op de “*Achter de voordeur*” aanpak. Andere gemeentes hebben daar al positieve ervaringen mee. Belangrijk kenmerk van deze aanpak: één gezin, één plan, één regisseur.
- We bezuinigen niet op noodzakelijke zorg als de zorgvrager geen alternatieven heeft. Maar waar die alternatieven er wel zijn, doen we daar ook een beroep op. Bijvoorbeeld door hulp van familie en naasten, of door een eigen bijdrage voor wie meer dan genoeg te besteden heeft.
- Waar overheidszorg vervangen kan worden door oplossingen vanuit “*eigen kracht*”, heeft dat laatste de voorkeur. Echter een beroep op “*eigen kracht*” is echt niet in iedere situatie mogelijk of realistisch, en het mag dus nooit een makkelijk excuus worden om botte bezuinigen op noodzakelijke zorg door te voeren. Hoedt u voor partijen die op iedere vraag over de zorg een antwoord over “*eigen kracht*” geven!
- Zeker de eerste jaren willen we de bezuinigingen enigszins verzachten door geld uit andere gemeentebudgetten over te hevelen naar de zorg. Op initiatief van de PvdA heeft de gemeenteraad daar voor een deel ook al toe besloten.
- Landelijk komen er 2000 wijkverpleegkundigen bij. Ook Lelystad zal daarvan kunnen profiteren. Professionele zorg garanderen we vandaag en morgen.
- We gaan niet verder mee doen in allerlei aanbestedingsprocedures als dat niet nodig is. We hebben

een voorkeur voor langlopende contracten met betrouwbare partners. Behoud van lokale werkgelegenheid is een belangrijk element bij de keuze van de zorgaanbieder.

- Veel mensen nemen zelf een deel van de zorg voor geliefden op zich. Die mantelzorg is enorm belangrijk, zowel voor de verzorgde als voor de mantelzorger, maar ook voor de samenleving als geheel. Mantelzorg koesteren we dus, en wij zullen ons sterk verzetten tegen nieuwe verplichtende elementen. Met name voor lichamelijke verzorging is zo nodig altijd een professional beschikbaar.

Van groeistad naar leefstad

“Investeer in de bestaande stad om de leefbaarheid te vergroten”

Ons Lelystad is een stad van iedereen, een ongedeelde stad, waarin iedereen kansen en verplichtingen heeft. In ons Lelystad is het vanzelfsprekend dat iedereen overal plezierig kan wonen, in een woning van goede kwaliteit tegen een betaalbare prijs. Nieuwkomers en oorspronkelijke bewoners, oud en jong, rijk en arm, hoog en laag opgeleid: Lelystad is een gastvrije stad voor oud en nieuw, een zorgzame stad voor jong en oud, een betaalbare stad voor rijk en arm, een dynamische stad voor hoog- en laagopgeleid.

Een ongedeelde stad is een stad waarin oudbouw en nieuwbouwwijken ieder hun eigen charme hebben, maar wel met elkaar kunnen concurreren. Het aantrekkelijk houden of weer laten worden van ook de “oudere” wijken heeft voor de PvdA de komende periode dan ook prioriteit. Daarom is het essentieel dat we investeren in kwetsbare wijken om de leefbaarheid te vergroten. [ZIE OOK KADER: Problemen met woningonderhoud](#)

Een ding is zeker: inwoners vasthouden is minstens zo belangrijk als nieuwe inwoners binnenhalen. Of mensen in de stad blijven, hier vertrekken of hier besluiten te komen wonen besluiten ze uiteindelijk zelf. Maar ook wij kunnen wat doen. Samen kunnen we werken aan bijvoorbeeld de uitstraling en identiteit van de stad, woonmogelijkheden, werkmogelijkheden, recreatiemogelijkheden, leefklimaat en ruimtelijke programmering.

Van oudsher heeft Lelystad grote aantallen woningen in dezelfde stijl laten bouwen. Intussen is er veel veranderd in woningbouwland. De tijd dat er grote projecten gepland en gerealiseerd konden worden zijn voorbij. De kansen voor Lelystad liggen nu vooral in de prijs/kwaliteitverhouding, en in bijzondere woonmilieus die in de metropoolregio niet of nauwelijks voorhanden (of onbetaalbaar) zijn. Collectief particulier opdrachtgeverschap is daarbij in Lelystad al heel gewoon geworden, maar ook voor mensen die een catalogus of projectwoning willen hebben bieden we ruimte.

We zorgen er daarom voor dat we voldoende ruimte hebben om te bouwen in het groen, in of aan het water of bij de stad. Maar we maken dus niet langer zelf gedetailleerde plannen voor grote aantallen woningen. In plaats daarvan spelen we in op de markt en laten we zien hoeveel er kan in Lelystad. Je eigen droomwoning, maar dan betaalbaar.

Uitgangspunten en plannen

- Investeer in de bestaande stad om de leefbaarheid te vergroten.
- Mensen kunnen zich soms gevangen voelen in hun woning. Ze raken hun woning niet kwijt. Dat

probleem kan de gemeente niet oplossen. Maar wel kunnen we ervoor zorgen dat we niet bouwen voor de leegstand. Met makelaars en investeerders gaan we op zoek naar creatieve mogelijkheden om woningen op te kopen en via verhuur in de markt te zetten.

- Inbreiden is niet langer taboe. Soms hebben bewoners er zelf helemaal geen bezwaar tegen om nieuwe burens te verwelkomen waar eerder een stukje ongebruikt groen lag. Zeker niet als de opbrengsten daarvan worden ingezet om hun eigen buurt te verbeteren. Dat soort afwegingen laten we grotendeels aan de buurt zelf over.
- Wij vinden het belangrijk dat iedereen binnen een redelijke termijn een geschikte, betaalbare woning kan vinden. We houden daarbij vast aan een evenwichtige verdeling tussen sociale woningen en markt woningen.
- Woningbouwcorporatie Centrada blijft voor ons de strategische en onmisbare partner om samen mee te investeren in de stad. Daarnaast proberen we investeerders te verleiden ook in de Lelystadse markt huurwoningen te realiseren.
- De financiële positie van corporaties baart veel zorgen. Gemeente en Centrada maken samen met bewoners en ondernemers afspraken over welke projecten de komende jaren wel, gefaseerd vertraagd of niet worden uitgevoerd. Braakliggende terreinen zijn de eerste waarop gebouwd wordt.
- Iedere partij wordt door ons aangesproken op zijn verantwoordelijkheid voor het wonen in de stad. De woningcorporaties op de revitalisering van de bestaande bouw waar nodig, de politie op de veiligheid en de wethouders op de kwaliteit van de openbare ruimte.
- De wachttijd voor een sociale huurwoning loopt de laatste tijd steeds verder op. Met name starters op de woningmarkt hebben door de lange wachtlijsten en hoge hypotheek eisen moeite om aan een woning te komen. Bouwen voor betaalbaar wonen is en blijft daarom een belangrijk speerpunt de komende jaren.
- We maken (nieuwe) afspraken over de woonruimteverdeling, waarbij we de menging in wijken actief bevorderen. Inzet van de “*Rotterdamwet*” schuwen we daarbij niet.
- We pakken woonoverlast aan. Kamerverhuur mag, maar alleen als de verhuurder zich aan een aantal regels houdt.
- We stellen een actieplan stedelijke vernieuwing op. Voor vernieuwingen die duurzaam kunnen worden uitgevoerd, zetten we - mits ook andere partijen investeren - de NUON-reserves in. *(Bij de verkoop van de NUON aandelen heeft de gemeente een behoorlijk bedrag ontvangen. Daarbij is afgesproken dat dat geld achter de hand wordt gehouden om te kunnen besteden aan projecten en activiteiten die de duurzaamheid versterken.)* [ZIE KADER: Actieplan stedelijke vernieuwing](#)
- Bewoners krijgen zelf controle over wat er in hun buurt gebeurt. Via de opzet van de buurtbudgetten stimuleren we dat bewoners ook hun steentje bijdragen aan het leefbaar houden en onderhouden van de wijk. Zie “*Van meepraten naar zeggenschap*”.
- Met Centrada maken we harde prestatieafspraken over de wederzijdse investeringen en inspanningen. [ZIE KADER: Afspreken met Centrada](#)

- We zoeken slimme combinaties tussen duurzaamheidsinvesteringen en wijkverbetering. Het initiatief "nieuwe energie voor woningverbetering", dat we samen met SP namen, wordt mogelijk door maatschappelijke organisaties opgepakt.
- Bij nieuwbouw houden we zoveel mogelijk rekening met levensloopbestendigheid, geschikt voor ouderen en starters.

KADER: Problemen met woningonderhoud

Lelystad heeft vanuit het verleden een probleem met particuliere woningverbetering in de oudste wijken van de stad. Dat is ontstaan door de gedwongen verkoop van 5.000 corporatiewoningen eind vorige eeuw.

De nieuwe woningeigenaren van toen hebben om sociaal-economische en/of sociaal-culturele redenen geen mogelijkheden gezien om hun woning goed te beheren en onderhouden. De gebrekkige zorg voor de eigen woning heeft ook fors negatieve gevolgen voor de leefbaarheid (in brede zin) in buurten en wijken in Lelystad. De verschillende aanpakken van de afgelopen jaren hebben geen, of in het beste geval slechts beperkt effect heeft gehad.

Deze problematiek is in Lelystad verhoudingsgewijs zeer groot. Zo groot dat de bewoners, noch de gemeente, noch woningcorporatie Centrada dit probleem kunnen oplossen. De problemen spitsen zich voornamelijk toe in de Atol- en Zuiderzeewijk, maar ook andere oudere wijken kennen dit soort problemen.

KADER: Actieplan stedelijke vernieuwing

De verbetering van de oudste wijken van de stad en met name de particuliere woningverbetering vraagt om een integraal plan. Wij willen samen met andere partijen op zoek naar nieuwe inzichten, voorbeelden en methodieken om de kracht die in de wijk zit te stimuleren en te benutten om de particuliere woningverbetering op gang te brengen.

Onder aanvoering van de PvdA is het zittende College hiervoor al een actie gestart. Uitgangspunt: de wijk moet schoon, heel en veilig worden of blijven. Maar dat kunnen we als gemeente niet alleen.

De gemeente, bewoners, ondernemers, corporaties en andere organisaties trekken bij het uitvoeren van de plannen samen op. Bewoners praten hier zoveel mogelijk over mee, en besluiten waar mogelijk mee.

Daarbij moeten we ons er wel van bewust zijn dat de basis om mee te kunnen praten ligt in een stabiele leefomgeving, waarin eventuele schulden onder controle zijn en dat er uitzicht en toekomstperspectief is. Oftewel: het is van belang om er voor te zorgen dat bewoners op eigen kracht de problematiek op kunnen lossen.

Bij deze aanpak zal de sociaaleconomische structuur dus verbeterd moeten worden. Door in te zetten op het creëren van werkgelegenheid voor bewoners en met name het voorkomen van armoede. Deze aanpak vraagt een lange adem van alle betrokkenen, naast het integraal en creatief inzetten van middelen en regelingen. Kerntaak is om mensen te activeren en door te geleiden naar werk, of op zijn minst hen betrokkenheid en verantwoordelijkheid te geven voor de aanpak van de buurt. Goede, werkbare voorbeelden van elders kunnen hier enorm bij helpen.

Er zijn middelen nodig om eigenaren te helpen, niet alleen ter financiering van het wegwerken van het achterstallig onderhoud maar ook bij schuldsanering. Daar maken we in de begroting geld voor vrij.

Ook hebben deze wijken baat bij een meer gevarieerd woningaanbod: zowel koop als huur, duur en goedkoop. De beste garantie voor gemengde wijken is keuzevrijheid. Eenzijdige samenstelling van wijken willen we voorkomen door renovatie en indien nodig sloop/nieuwbouw om keuzes te vergroten.

KADER: Afspreken met Centrada

De prestatieafspraken met Centrada worden aan het begin van de collegeperiode gemaakt. Wij zien daarin graag opgenomen:

- Afspraken over het aantal te bouwen woningen*
- Afspraken over investeringen in de leefbaarheid van wijken*
- Afspraken over het signaleren van, en reageren op huurproblemen en overlast*
- Afspraken over slagingskansen op de woningmarkt voor de diverse doelgroepen*
- Afspraken over passende woningen voor verschillende doelgroepen, waaronder ouderen*
- Afspraken over aanpassen van bestaande woningen om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten wonen*
- Afspraken over kwaliteit van de woningen*
- Afspraken over totale woonlasten (incl. gas, water, licht en servicekosten)*
- Afspraken over bestrijden van extreme woningoverlast*
- Afspraken over de mate waarin de woningmarkt lokaal wordt geliberaliseerd*
- Afspraken over de invloed van huurders op nieuwe en te renoveren woningen.*

Van meepraten naar zeggenschap

“Bewoners beslissen zelf over veranderingen in hun woonomgeving”

De afgelopen 15 jaar is de samenleving ingrijpend veranderd. Onder andere door nieuwe (sociale) media zijn inwoners veel mondiger geworden. Dat is een prima ontwikkeling. Maar het geeft wel uitdagingen voor het lokaal bestuur.

De overheid, ook de gemeente Lelystad, is veel te weinig mee-veranderd met de samenleving. Het lukt de gemeente nog niet om echt aan te sluiten bij wat er onder inwoners aan initiatieven opborrelt. Burgerinitiatieven worden vaak nog wel enthousiast ontvangen, maar stranden bijna alle in “zo doen we dat hier niet” of “dat past niet in het beleid”.

Wij willen dat de gemeente Lelystad de omslag maakt van “de gemeente vraagt u mee te denken” naar “de gemeente denkt met u mee”. Oftewel: van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie. Dat blijkt verre van eenvoudig. De afgelopen jaren hebben we verscheidene initiatieven genomen om u beter in staat te stellen zelf mee te denken en te werken aan een beter Lelystad. U vindt die initiatieven ruimschoots terug op de website. Maar ondanks onze inspanningen is de gemeente nog niet fundamenteel veranderd. In verschillende wijken zien we het wel steeds beter gaan, maar het is nog te afhankelijk van de kwaliteiten en inzet van individuele professionals.

Voor de Lelystadse omslag van aanbod- naar vraaggericht werken, van centrale naar decentrale sturing, van regisseren naar faciliteren, zijn fundamentele veranderingen wel degelijk nodig. Dat begint bij volledige transparantie, maar houdt daar niet op. En de hele organisatie moet in de veranderingen mee. Niet alleen de afdeling communicatie, die ene wethouder, of de hardwerkende wijkprofessional. Die organisatiebrede omslag van houding en aanpak is nodig, maar zal niet zonder slag of stoot gaan. Niet iedereen zal er even enthousiast over zijn. Het zal voor sommigen erg wennen zijn. Maar het is wel belangrijk om die omslag in te zetten!

Daarom stellen we voor om nu te beginnen met één behapbare, maar belangrijke en concrete verandering: zeggenschap in de buurt. Omdat u bij niets zo betrokken bent als wat er in uw eigen leefomgeving gebeurt. Wij willen dat u dat in de toekomst zelf kunt bedenken en er ook over kunt beslissen. Inclusief de middelen die daarbij horen: het geld dat de gemeente nu jaarlijks aan aanpassingen in de wijken uitgeeft, wordt in uw eigen buurtfonds gestort. En buurtbewoners beslissen dan gezamenlijk waar dat geld aan uitgegeven kan worden. De ambtenaren in het stadhuis helpen zo nodig om de plannen uit te werken, maar u gaat er - met uw burens - uiteindelijk helemaal zelf over. Kortom: we geven de stad terug aan de burger.

Uitgangspunten en plannen

- Bewoners beslissen zelf over veranderingen in hun woonomgeving.
- Van de budgetten voor dagelijks onderhoud en groot onderhoud in de wijken schaven we 10% af. Het budget voor infrastructurele aanpassingen in de wijken (in het stadhuis bekend als “groot onderhoud plus plus”) wordt helemaal afgeschaft. We stellen geen grote nieuwe wijkontwikkelingsplannen meer op. Al het bespaarde geld verdelen we over 17 buurtfondsen. En wat er nu nog aan buurtparticipatiebudgetten is, gaat daar ook bij.
- Ieder jaar doet de gemeente dus een bijdrage aan de buurtfondsen. Maar een buurtfonds kan ook groeien door sponsoring of fondsenwerving - hoe meer bewoners zich hier voor inzetten hoe meer geld er in het eigen buurtfonds kan komen. En bewoners kunnen ook nog plannen bedenken die juist geld opleveren - dat komt dan natuurlijk ook in het eigen buurtfonds terecht.
- Iedere drie jaar doen bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de buurt voorstellen voor kleinschalige verbeteringen in de buurt. Die voorstellen moeten aan een aantal duidelijke randvoorwaarden voldoen, maar de gemeente helpt waar nodig wel met het opstellen van de plannen. Een soort “*eerste hulp bij ideeën*”!
- Alle buurtbewoners krijgen een overzicht van de plannen toegestuurd. Vervolgens stemmen ze op de plannen die ze het belangrijkste vinden. Dat kan schriftelijk, via de website, via social media of op het stadhuis. En ook kinderen vanaf bijvoorbeeld 12 jaar mogen meestemmen.
- De populairste plannen worden daarna uitgevoerd. Als er minder geld zit in het buurtfonds dan er aan plannen is ingediend, zullen de minder populaire plannen helaas niet gerealiseerd worden.
- Het proces van plannen maken, presenteren, stemmen, uitvoeren, evalueren en opnieuw beginnen, kan worden georganiseerd door de gemeente. Maar we hopen dat buurtbewoners en wijkraden dat zo veel mogelijk zelf willen oppakken. Zo wordt het echt een feest voor de buurt.
- Lokaal draagvlak wordt een belangrijke randvoorwaarde. Een buurtmeerderheid kan niet besluiten

om bijvoorbeeld een speeltuin te verwijderen als de direct omwonenden van die speeltuin daar juist allemaal tegen zijn.

- De gemeenteraad stelt de randvoorwaarden voor de plannen op, bijvoorbeeld over veiligheid, minimum draagvlak en juridische gevolgen. En als de afgesproken spelregels zijn gevolgd, bemoeit de politiek zich daarna verder niet meer met de uitslag. Als de buurt heeft gekozen, heeft de buurt gekozen!
- Deze aanpak is van toepassing voor de meeste beslissingen op buurt- en wijkniveau. Voor andere onderwerpen blijft de gemeente zelf verantwoordelijk voor de afweging tussen individueel en algemeen belang.

Van grijs naar groen

“Duurzame initiatieven vanuit de samenleving ontvangen we metijd open armen”

Het woord “transitie” is de afgelopen jaren onlosmakelijk verbonden geraakt met “*energie*”. De overstap naar een duurzamer energievoorziening is onontkoombaar. Daar is eigenlijk bijna iedereen het over eens. De meningen verschillen hooguit over hoeveel tijd we nog hebben om die overstap te maken.

Over de vergroening van de energievoorziening zijn we optimistisch. Dit is namelijk een vraagstuk waar de marktwerking een keertje positief uitpakt: hoe schaarser de fossiele brandstoffen worden, hoe hoger de energierekening van wie ze blijft gebruiken. Het moment dat zonnestroom van eigen dak goedkoper wordt dan de CO2 stroom van de Nuon, komt rap naderbij. Subsidies voor zonnepanelen helpen om dat moment een paar jaar te vervroegen, maar ook zonder subsidies zal dat geen 10 jaar meer duren.

De energietransitie betekent ook dat opwekking van energie steeds kleinschaliger zal worden - ieder gebouw is al een potentiële energiecentrale. We gaan dus van een paar energiecentrales voorheen naar vele duizenden minicentrales in de toekomst. Dat is een prima ontwikkeling, maar het geeft wel nieuwe uitdagingen voor de energie infrastructuur. Want kleinschalige duurzame opwekking zorgt ook voor meer pieken en dalen van energie aanbod. En dus kan het nodig zijn om opgewekte energie tijdelijk op te slaan.

Zodra de stroomnetten het aanbod van de duizenden minicentrales niet meer goed kunnen verwerken, stopt de energietransitie. Die situatie moeten we zien te voorkomen, en dat is bij uitstek een taak voor de overheid. Ruimtelijke ordening gaat traditioneel over het zo goed mogelijk aan elkaar aanpassen van samenleving en ruimte - dat wordt nu steeds meer samenleving en ruimte en energie. En dus willen we dat de gemeente ook over bijvoorbeeld slimme elektriciteitsnetten expertise opbouwt.

Wij willen dat de gemeente Lelystad zich maximaal inspant om het inwoners en ondernemers mogelijk te maken om hun eigen energie te produceren. Waar belemmeringen bestaan, nemen we die weg. En duurzame initiatieven vanuit de samenleving ontvangen we metijd open armen.

Burgers en coöperaties van burgers zijn op allerlei plaatsen bezig om energie te besparen, samen zonnepanelen aan te schaffen en duurzame energie op te wekken. Voor Lelystad ligt er een kans om groen te groeien - onder andere door de bestaande woonomgeving aanzienlijk te verduurzamen. Zodat

huiseigenaren en huurders een woning kunnen bewonen zonder energierekening. De technieken en de kennis om dit te kunnen realiseren, zijn aanwezig.

Naast aandacht voor de opwekking van energie, is ook het besparen van energie belangrijk. Lelystad is wel een jonge stad, maar oud genoeg om nog veel woningen te hebben die niet energiezuinig zijn. Ook initiatieven om die woningen te isoleren juichen we toe, en waar mogelijk helpen we daaraan ook mee.

Uitgangspunten en plannen

- Duurzame initiatieven vanuit de samenleving ontvangen we met wijd open armen.
- Lelystad is uiterlijk in 2040 een klimaatneutrale gemeente.
- Bij het maken van bestemmingsplannen en omgevingsplannen besteden we ook expliciete aandacht aan een goede distributie van energie. Zo nodig neemt de gemeente een expert op dat vlak in dienst.
- Bouwterreinen die voor langere tijd braak liggen, stellen we beschikbaar voor energievelden met zonnecollectoren. Datzelfde geldt voor de daken van gemeentelijke gebouwen, inclusief schoolgebouwen.
- Burgers die hun eigen duurzame energiebedrijf willen starten, steunen we actief.
- In de wijken zoeken we naar slimme combinaties van verduurzaming en wijkverbetering. Zoals we vorig jaar al voorstelden om woningisolatie te betalen met de opbrengsten van zonnestroom van het eigen dak.
- Het gemeentelijk wagenpark wordt zoveel mogelijk elektrisch aangedreven. In 2018 rijdt tenminste de helft van de gemeentelijke voertuigen op elektriciteit of aardgas.
- Iedere parkeervoorziening krijgt de beschikking over tenminste 2 laadstations voor elektrische auto's.
- De gemeente geeft bij haar inkoopbeleid voorrang aan duurzaam geproduceerde producten.

Onze andere punten

Economie - vliegveld, nieuwe werkgelegenheid, toerisme

- Zie ook "Van werkloos naar werkzaam".
- Waar nog mogelijk dringen we de regeldruk voor ondernemers nog verder terug.
- We maken het starters makkelijker een bedrijf aan huis te beginnen.
- Verloedering op bedrijventerreinen pakken we aan.
- Bataviawerf, Museum Nieuw Land en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bereiden een gezamenlijk erfgoedpark aan de kust voor: Batavialand. Wij steunen die ontwikkeling van harte, en vinden dat de gemeente Lelystad er enthousiast aan kan meewerken. Maar we vinden niet dat de gemeente hier financieel aan kan bijdragen.
- We versterken Bataviyahaven verder als centrum van de Lelystadse watersport en als aantrekkelijke locatie voor de bruine vloot en charter- en cruiseschepen.
- Hollandse Hout en Oostvaardersplassen mogen intensiever recreatief en toeristisch worden benut. De Oostvaardersplassen moeten daarvoor in ieder geval gedeeltelijk beter toegankelijk worden gemaakt.

Verder zijn we er trots op dat het Aviodrome voor Lelystad is behouden, en dat het besluit om de luchthaven werkelijk te gaan ontwikkelen is genomen.

Onze kinderen - voorschoolse educatie, basisscholen

- Taalbeheersing is nog voor te veel kinderen een probleem. Het vermogen om te kunnen lezen en schrijven is een basisrecht voor elk individu. Geletterdheid is een randvoorwaarde voor een gezonde, veerkrachtige, welvarende en duurzame samenleving waarin alle burgers actief deelnemen. Daarom willen we een Deltaplan Taal. We vragen daarvoor bij de voorschoolse educatie, bij de brede school maar ook in het VBO en MBO extra aandacht voor taalvaardigheid. Werk, werk, werk heet dan in het onderwijs taal, taal, taal. Overigens niet alleen voor de kinderen, maar waar nodig ook voor de ouders.
- Ruimte om gezond te spelen is en blijft belangrijk. Begeleid, onbegeleid, ingericht of niet ingericht: Lelystad benut de beschikbare ruimte optimaal om buiten spelen te stimuleren. Wij streven naar ongedeelde voorzieningen voor kinderen tussen 0 en 12 jaar. Het gaat daarbij om inhoudelijke integratie van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, basisonderwijs (en inclusief activiteiten brede school).

Verder zijn we er trots op dat, op voorspraak van de PvdA, de luchtkwaliteit in Lelystadse klaslokalen is verbeterd.

Onze jongeren - scholen, jongerenwerk

- De jeugdwerkloosheid is de afgelopen jaren succesvol aangepakt, maar nog niet opgelost. De aanpak van de jeugdwerkloosheid blijft topprioriteit.. Daar gaan we mee door.
- We investeren in onderwijs. In betere leraren, in de kwaliteit van het onderwijs. Landelijk zitten 3000 leraren thuis. Aansluitend op het landelijk beleid bevorderen we ook in Lelystad dat leraren die nu thuiszitten een baan geboden wordt.
- Passend onderwijs betekent ieder kind op zijn plek in school. Daar spreken wij het hele onderwijs op aan.

- Het bestuur van het voortgezet onderwijs heeft afgelopen jaren flinke steken laten vallen. Wij blijven hen daarop aanspreken, waarbij kwalitatief goed onderwijs, behoud van keuzevrijheid en een gezonde exploitatie van het VO voorop staan. Het bedrag dat is gereserveerd voor verbetering van schoolgebouwen houden we, in het belang van de Lelystadse scholieren, beschikbaar tot het moment dat het bestuur wel met een goed en gedragen plan weet te komen.
- We vinden dat er wat te kiezen moet blijven in het voortgezet onderwijs in Lelystad. We spreken het bestuur van het VO aan op gezonde exploitatie, kwalitatief goed onderwijs en behoud van de keuzevrijheid.
- Beroepsonderwijs is voor ons een basisvoorwaarde voor een gezonde (economische) ontwikkeling. Samen met het MBO College Lelystad gaan we op zoek om kansen in het verlangde van bijvoorbeeld het uitbreiden van de luchthaven in dit vlak te pakken. We blijven daarbij alert op het binnen de bestaande mogelijkheden ook creëren van specifieke HBO-opleidingsmogelijkheden.
- Recht op goed onderwijs is er voor iedere portemonnee. Als een leerling voor zijn onderwijs niet op het MBO in Lelystad terecht kan, dan vinden we dat de gemeente kan blijven bijdragen in de vergoeding voor reiskosten naar elders. Gaat een leerling daarentegen buiten Lelystad naar school vanwege een geloofsovertuiging of levensbeschouwing, dan is dat een persoonlijke keus waar de gemeente geen verantwoordelijkheid voor hoeft te nemen.
- Geen hangplekken, maar actieplekken. We gaan door met de realisatie van brede schoolpleinen en natuurlijke speelterreinen in ieder deel van de stad. We waarderen en (h)erkennen een belevenissenbos als stedelijke voorziening. We geven steun aan Sportbedrijf en Kubus bij het organiseren van activiteiten in school en wijk.
- We leggen meer de nadruk op de primaire verantwoordelijkheid van gemeente via leerplicht. Schoolverzuim is immers een voorbode van schoolverlaten. We proberen schoolverzuim natuurlijk zo veel mogelijk aan de voorkant te voorkomen. Maar we maken ook, als onderdeel van die sluitende aanpak, resultaatafspraken met nadruk op sanctioneren.

Zorg - AWBZ, Wmo, mantelzorg

- Zie "*Van rijkszorg naar buurtzorg*".
- Wij juichen initiatieven voor een respijthuis - om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten - toe.
- Lelystad kent relatief veel jong dementerenden. Bij bezuinigingen ontzien we hun dagbesteding zo veel mogelijk.
- Medewerkers in de uitvoering, zoals bijvoorbeeld thuishulpen, hebben recht op goede arbeidsomstandigheden en fatsoenlijke lonen volgens CAO-normen, ook als zij dit werk als ZZP'er doen. Dit is een belangrijk criterium in aanbestedingsprocedures.
- Er komt (vanuit Den Haag) fors minder geld voor de huishoudelijke verzorging. De PvdA kiest er voor om een eigen bijdrage naar draagkracht te vragen, zodat het verzorgingsaanbod zo veel mogelijk in stand kan blijven.
- PGB's zijn een prima instrument, maar alleen voor mensen die dat ook zelf (of met hulp van familie) kunnen beheren. We willen af van allerhande bemiddelingsbureaus die weinig tot niks bijdragen aan goede zorg.
- We zorgen voor een goed hulpaanbod voor jongeren (en hun ouders) die dat nodig hebben, zo snel mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis. Het bereik van het Centrum Jeugd en Gezin moet laagdrempelig zijn, en ook zorgmijders maken zoveel mogelijk gebruik van het CJG. Mensen die op zorg aangewezen zijn, horen goede mogelijkheden te hebben om via een vaste procedure en bij een onafhankelijke instantie een klacht te kunnen indienen wanneer zij ontevreden zijn over de dienstverlening van een zorgaanbieder.

Verder zijn we er trots op dat, op initiatief van de PvdA, de gemeenteraad heeft besloten om ruim 4 miljoen euro opzij te zetten om de ergste nadelige effecten van de taakoverdracht in de zorg op te vangen. Hiermee kunnen we de eerste jaren de gevolgen van de bezuinigingen enigszins verzachten.

Erger voorkomen - jeugdzorg, verslavingszorg, dak- en thuislozen

- Preventie blijft onverminderd belangrijk. Meer inzetten op preventie bespaart kosten later.
- Lelystad staat helaas in een heel vervelende top 10: die van het hoogste percentage kinderen met een indicatie voor jeugdzorg. Die top 10 willen we uit, en op termijn de top 50 ook.
- Voor betere en efficiënte Jeugdzorg willen we dat de gemeente de samenwerking tussen de aanbieders van jeugdzorg regisseert. Voor organisaties die niet willen samenwerken, worden andere aanbieders gezocht. Deze samenwerking moet het mogelijk maken dat er per gezin/kind één plan van aanpak komt.
- Niemand hoeft op straat te slapen. Er zijn voldoende thuis- en daklozenvoorzieningen voor iedereen die die zorg wil accepteren.
- Eenzaamheid is voor veel ouderen een groot probleem. Gemeentelijk welzijnsbeleid moet structureel gericht zijn op stimuleren van het onderling contact van mensen in de buurt, en niet beperkt blijven tot losse activiteitenmiddagen.

Samen met ondernemers - ondernemerschap, stadscentrum

- Ondernemers die zich nieuw in Lelystad vestigen, of starters die voor het eerst een echt eigen bedrijfspand openen, krijgen 1 of 2 jaar vrijstelling van Onroerende Zaak Belasting (tot een maximum bedrag). Dit dekken we uit de algemene OZB heffing voor ondernemers.
- Startende ZZP'ers ondersteunen we. Wij willen dat zij altijd kunnen meedingen naar opdrachten die de gemeente in de markt zet als zij aan de gestelde functie-eisen voldoen.
- Voor ZZP'ers die schuldhulpverlening nodig hebben, stellen we niet meer als voorwaarde dat zij hun bedrijf stop zetten. ZZP'ers die in de problemen zijn geraakt, komen zo nodig in aanmerking voor het armoedebeleid.
- We werken door aan een compacter maar compleet stadshart. Het vergroten van de belevingswaarde, toevoegen van functies en met de eigenaren creatief werken aan het bestrijden van de leegstand staat daarbij centraal.
- We stimuleren het tot stand komen van “*co working spaces*” in en rond het stadshart.

Leven in de brouwerij - omgaan met crisis, leegstand, stadslab, MFA

- We moeten eerlijk zijn: wij kunnen de crisis niet oplossen. Ook moeten we de effecten niet willen verdoezelen met veel geld en zonder resultaat. Dus spreken we eigenaren en beleggers aan op de noodzaak tot functieverandering bij leegstand.
- We verruimen de regels zodat in leegstaande panden op industrieterreinen broedplaatsen kunnen ontstaan. Dat kunnen ook creatieve hotspots worden voor jongeren, eventueel door henzelf beheerd. In die panden kunnen zij ondernemen, muziek maken, sporten of elkaar ontmoeten.
- Lokale ondernemers mogen rotondes adopteren en er op beschaafde en smaakvolle manier reclame maken voor hun bedrijf. Hierdoor bespaart de gemeente in ieder geval op onderhoud. De opbrengsten zetten we (in ieder geval de eerste jaren) in voor het opknappen van het stadshart.
- We willen leegstand duurder maken en gebruik goedkoper. Hierdoor worden eigenaren extra gestimuleerd hun panden te verhuren of een andere bestemming te zoeken (bijvoorbeeld woningen).

- We maken actief reclame voor onze gemeente en gaan door met city-marketing.
- We realiseren de multifunctionele accommodatie in Warande maximaal flexibel en duurzaam.

Aan de slag - WWB, re-integratie, werkbedrijf

- Zie ook “Van werkloos naar werkzaam”.
- Onze sociale zekerheid is gebaseerd op solidariteit. Om dit overeind te houden staan fraudebestrijding en handhaving hoog op onze agenda.
- Bij re-integratieverplichtingen houden we rekening met mantelzorgtaken.
- De gemeente biedt zoveel mogelijk stageplaatsen en werkervaringsplaatsen aan.
- We blijven ZZP'ers via het Zelfstandigenloket Flevoland zo goed mogelijk ondersteunen.
- We blijven succesvolle Lelystadse organisaties zoals de Bataviawerf en Flevodrome inzetten bij arbeidsmarkttoeleiding.

Verder zijn we er trots op dat:

- *We de afgelopen jaren, veel meer dan in andere gemeentes, een hoge uitstroom uit een uitkering naar werk kunnen realiseren. Dat is goed voor de mensen zelf. En het is goed voor het huishoudboekje van de gemeente;*
- *Anders dan in veel andere gemeentes ons regionale WSW bedrijf (sociale werkplaatsen) nog zonder tekorten draait;*
- *Lelystad landelijk voorloper is met het opzetten van een werkbedrijf. Dat heeft al geresulteerd in o.a. een succesvol buurtvoorlichters project, scholing op de Bataviawerf, taalbanen, het opknappen van sportaccommodaties en van het gebouw van Iriszorg.*

Verkeer - dreven, OV, fietsen

- We veranderen de drevenstructuur de komende jaren niet.
- We blijven bij “70 waar het gelukkig kan, 50 waar het helaas moet”. De ratjetoe aan maximum snelheden op de dreven is op zich ongewenst. Maar dat kan alleen veranderen door overal de snelheid op 50 km/u te brengen, of door voor vele miljoenen euro's aan geluidsschermen langs de dreven te plaatsen. Al die middelen vinden we erger dan de kwaal, en doen we dus niet.
- Het openbaar vervoer blijft gratis voor 65+ ers. Inwoners die vanuit een uitkering aan het werk gaan, mogen ook het eerste half jaar gratis met de stadsbus
- Openbaar vervoer voeren we goed en degelijk uit, binnen het nu beschikbare budget. We vinden daarbij bereikbaarheid voor bezoekers van buiten (Bataviastad en vliegveld) belangrijker dan continuering van de buslijn naar het Golfpark.
- De parkeertarieven dekken de kosten van de parkeervoorzieningen. Niet meer en niet minder. Het stadshart krijgt er komende jaren geen nieuwe parkeervoorzieningen bij.
- Niet meer al ons geld gaat naar de auto. De fiets moet welkom zijn in het centrum. Dus zorgen we voor voldoende veilige stallingsmogelijkheden op de plek waar de fietser wil parkeren. In de komende periode komen er daarom minimaal 500 fietsstallingsplaatsen in het centrum bij.
- Het experiment met blauwe balletjes op de fietspaden is niet voor herhaling vatbaar. Een fietspad herken je aan roodgetint asfalt, en op termijn (bij groot onderhoud) willen we alle hoofd fietspaden daarmee uitvoeren. Tegelfietspaden verdwijnen dan dus langzamerhand uit ons straatbeeld.
- Lelystad is als een van de laatste gemeenten nog geen onderdeel van het landelijke fietsknooppunten netwerk. Dat willen we nu wel gaan regelen.

Plezierig wonen - onderhoud, wijkteams, Centrada, leefbaarheid

- Fysieke veranderingen in de wijk worden niet meer door de gemeente bedacht, maar door de

bewoners. Zie ook “Van meepraten naar zeggenschap”.

- Het verlenen van mantelzorg wordt een nieuw criterium waar rekening mee gehouden wordt bij woningtoewijzing.
- We streven ernaar dat heel Lelystad de beschikking krijgt over glasvezel. Maatschappelijke initiatieven daarvoor blijven we daarom steunen.

We zijn er trots op dat de overlast van commerciële kamerverhuurpanden afgelopen jaren is afgenomen als gevolg van het PvdA initiatief om strenger op te treden en meer te spreiden.

Iedereen een kans - armoede, schuldhulpverlening, integratie, agenda 22

- Het succesvolle armoedebeleid van de afgelopen jaren zetten we voort. Bij armoedebestrijding geven we wel prioriteit aan schuldhulpverlening.
- De wettelijk toegestane kwijtscheldingsmogelijkheden benutten we optimaal. Daarvoor gaan we door met de actieve voorlichting over inkomensondersteuning door de gemeente.
- Samenleven is primair de verantwoordelijkheid van de inwoners. Het aanbodgerichte preventieve welzijnswerk bouwen we daarom om in vraaggericht welzijnswerk.
- Discriminatie, pesten en cyberpesten op scholen brengen een veilig leerklimaat in het geding. Ieder kind verdient de kans om te excelleren op school. Scholen die dat veilige klimaat niet bieden voor bijvoorbeeld LGBT leerlingen en leerkrachten, spreken we daar streng op aan.

Verder zijn we er trots op dat Lelystad zich vooral richt op het voorkomen van overerving van armoede van ouder op kind. Bijvoorbeeld door een participatiebijdrage voor lidmaatschap van een sportclub beschikbaar te stellen.

Dienstbaarheid - overheidsparticipatie, transparantie, zeggenschap

- Zie ook “Van meepraten naar zeggenschap”.
- Een bezinning op het ICT beleid van de gemeente is hard nodig. Een moderne, transparante en participerende overheid stelt heel andere eisen aan de ICT: veel meer focus op gebruiksvriendelijkheid, nieuwe media, apps. Veel meer richten op de belevingswereld van de inwoner en niet op die van de ambtenaar. Daarbij gaan we ook veel meer samenwerken met andere gemeenten - die immers voor precies dezelfde uitdagingen staan.
- Ondanks mooie intenties is de gemeente de afgelopen jaren nauwelijks transparanter geworden. De komende periode nemen we concrete initiatieven om openbare informatie actief publiek te maken. Daarbij beginnen we met de gemeentebegroting en een duidelijke uitsplitsing van waar de gemeente precies geld aan uitgeeft.
- We introduceren een “*right to challenge*”. Een groep burgers, gemeenschap, social enterprise, die denkt dat ze een publieke dienstverlening beter (zelf) kan organiseren, heeft het recht de gemeente te “*challengen*”. Als aan bepaalde voorwaarden is voldaan, moet de gemeente de betreffende dienst (opnieuw) aanbesteden.
- Wie een probleem in de openbare ruimte meldt bij de gemeente, of wie een klacht indient, krijgt automatisch online inzage in het afhandelingsdossier.
- Bestuurlijke documenten die niet privacy- of veiligheidsgevoelig zijn, worden automatisch openbaar. Van raadsstukken tot ambtelijke adviezen - of ze nou overgenomen zijn of niet. Zodat iedere inwoner precies dezelfde informatie heeft als raadsleden en wethouders. Het kan: de gemeente Roermond doet dit al.
- Geen enkele trouwambtenaar mag weigeren een homostel in de echt te verbinden. Momenteel is dat in Lelystad geen probleem - en dat blijft dus zo wat de PvdA betreft.

Slim groeien - nieuwbouw

- Zie ook “*Van groeistad naar leefstad*”.
- In de Parkwijk gaan zo snel mogelijk stadskavels in de verkoop. Door een compact stratenplan en maximale ontwerp- en gebruiksvrijheid kan daar een levendige stedelijke woonwijk ontstaan.
- Op middellange termijn worden meer woningtekorten verwacht. We zorgen ervoor dat we daarop voorbereid zijn en Lelystad als aantrekkelijke woonlocatie op de kaart hebben gezet.
- We zorgen voor een voorraad van tenmiste 200 kavels met voldoende keuze in wonen aan en in het water, wonen aan en in het groen en stedelijk wonen.
- We ontwikkelen in kleine stukjes en maken kleine gedeelten zo snel mogelijk woonrijp, ook al heeft dat een negatief effect op grondexploitaties.
- We voeren een flexibel woningbouw programmeringsbeleid dat niet gebaseerd is op absolute aantallen maar op voldoende spreiding in mogelijkheden en aansluiting bij woonwensen. We gaan daarbij dus uit van een bouwproductie waarbij kwaliteitscriteria belangrijker zijn dan kwantiteit. Dus: bepaal per type woning en woonmilieu de jaarlijkse behoefte en stel die jaarlijks bij via het meerjarenwoningbouwprogramma. Het gaat daarbij zowel om koop- als huurwoningen, mede gezien de toenemende wachttijden voor huurwoningen.

Veiligheid

- De afgelopen jaren heeft Lelystad vooral veel papieren plannen gemaakt voor veiligheid. Dat gaan we verminderen, zodat meer aandacht kan gaan naar concrete verbeteringen.
- Vanuit het werkbedrijf proberen we het aantal toezichthouders openbare ruimte weer te vergroten.
- We besteden nadrukkelijk aandacht aan preventie bij het ontwerpen aan en herstructureren en onderhouden van de openbare ruimte.
- Zowel de veiligheid als het veiligheidsgevoel proberen we te verbeteren door meer toezicht van politie en andere toezichthouders, met name buiten winkeltijden.
- Nationale politie mag niet betekenen dat de binding van de wijkagent met de eigen vast wijk verdwijnt. We blijven streven naar inzet van twee wijkagenten per wijk. Wijkagenten zijn als het aan ons ligt veel meer tijd daadwerkelijk in de wijk aanwezig. Ze werken in principe altijd vanuit de wijk en worden vrijgesteld van andere politietaken.
- In samenwerking met de politie komt er voor bewoners een duidelijk meldpunt waar verkeersonveilige situaties kunnen worden gemeld. Wel onder voorwaarde dat de politie echt gericht gaat controleren op die plaatsen waar de meeste meldingen van binnenkomen.

Vrije tijd - sport, cultuur, recreatie

- We streven naar een hoge sportparticipatie, vitale verenigingen, aantrekkelijke accommodaties, jeugd als speerpunt qua doelgroep, watersport als speerpunt qua focussport.
- Voor Lelystad watersportstad streven we naar tenminste 2 aantrekkelijke internationale watersportevenementen zoals de World Match Racing Tour.
- De culturele infrastructuur is kwetsbaar maar van groot belang voor de ontwikkeling van de stad. We spannen ons daarom in om verdere bezuinigingen op de culturele instellingen te vermijden.
- Cultuurbeleid geven we vorm en inhoud samen met de culturele instellingen.
- De samenwerkende culturele instellingen zoals verzameld in KUBA krijgen een zo groot mogelijke vrijheid en betrokkenheid bij het toewijzen van cultuurbudgetten. We stimuleren daarmee cultureel ondernemerschap.
- Samen met KUBA stimuleren we amateurkunst en kunst in de buurt actief.

Lelystad heeft gemiddeld meer vrijwilligers dan landelijk. We hebben dan ook een verenigingennetwerk om trots op te zijn. Op het gebied van bijvoorbeeld sport en cultuur is er de afgelopen periode praktische ondersteuning voor deze verenigingen gerealiseerd. Dat werkt, en we gaan er mee door.

Verder zijn we er trots op dat:

- *Lelystad in 2013 is uitgeroepen tot beste stad van de amateurkunst.*
- *We de afgelopen jaren veel hebben geïnvesteerd in sportaccommodaties: nieuwe sporthal Rietlanden, kunstgras voor Unicum, SVL en MHCL, 23 sportaccommodaties gerenoveerd.*

Energie - duurzaamheid, NUON

- *Zie ook "Van grijs naar groen".*
- Wij helpen en stimuleren onze landbouwbedrijven om hun groenafval zoveel mogelijk aan te wenden voor de opwekking van energie.
- Lelystad krijgt een lokaal klimaatfonds voor CO2 compensatie. De gemeente stort jaarlijks een vaste compensatie per uitgestoten ton CO2 in dit fonds. Ook bedrijven worden uitgenodigd om via dit fonds "klimaatneutraal" te worden. Het fonds wordt tot op de laatste cent gebruikt voor Lelystadse initiatieven voor CO2 besparing. Zoals zonnepanelen voor de sportvereniging, betere isolatie voor het buurthuis, extra veel groen in de campuszone en duurzame energie in de wijken.

Gezond bestuur - financiën, begrotingsbeleid, organisatie

- De gemeenteraad werkt in theorie papierloos, maar in de praktijk ontvangen de meeste raadsleden (naast hun iPad van de gemeente) alsnog alles op papier. Na de verkiezingen schaffen we die papierstromen radicaal af. Raadsleden die naast de iPad toch papieren stukken willen blijven ontvangen, betalen de kosten daarvan uit hun eigen fractiebudget.
- Lokale belastingen waar een duidelijke tegenprestatie tegenover staat (afvalstoffenheffing, rioolheffing en sommige leges) worden kostendekkend doorberekend.
- We proberen net als afgelopen jaren terughoudend te blijven met het verhogen van gemeentelijke belastingen. Als de noodzaak daartoe toch ontstaat, introduceren we een algemene heffingskorting om de laagste inkomens te ontzien.

Verder zijn we er trots op dat de woonlasten voor inwoners van Lelystad de afgelopen 10 jaar maar zeer beperkt zijn toegenomen: veel minder dan de inflatie en veel minder dan in andere gemeenten. In de jaarlijkse woonlastenmeting van COELO stond Lelystad in 2006 nog op plek 343. In 2013 is dat verbeterd naar plek 85.